

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Εξελίξεις στη φορολογία - κεντρικές τάσεις

Νίκος Βέττας

Γενικός Διευθυντής IOBE

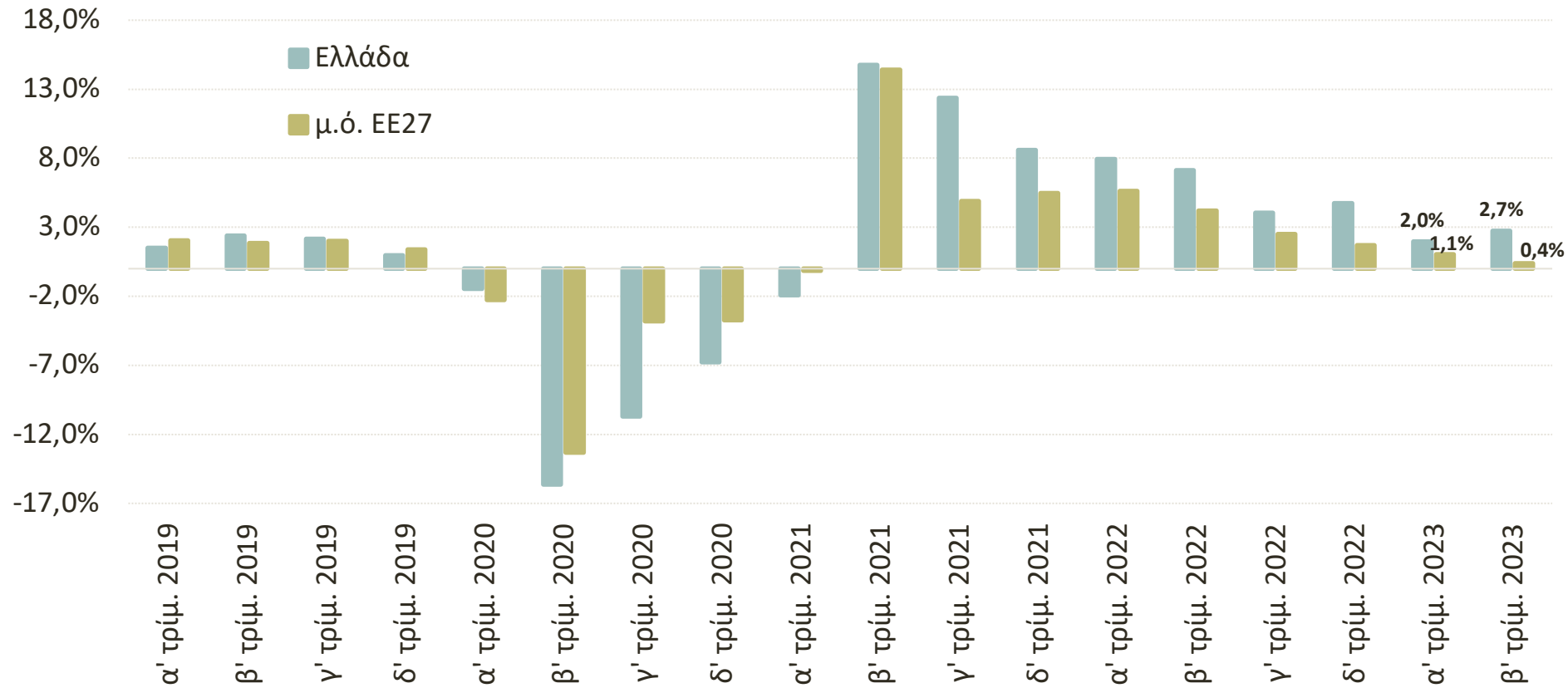
Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Ελληνογαλλικό Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο

Αθήνα, 24 Οκτωβρίου 2023

Το ΑΕΠ ανακάμπτει με ισχυρότερη δυναμική από τον μέσο όρο στην Ευρώπη

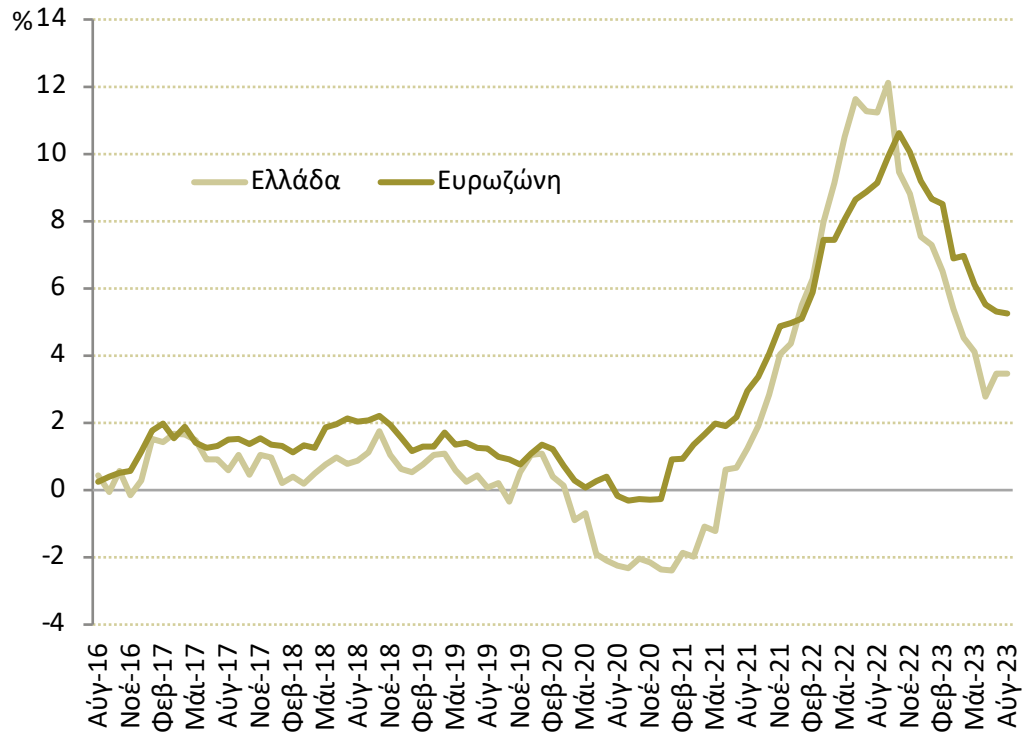
Τριμηνιαίο Πραγματικό ΑΕΠ (ετήσια % μεταβολή)

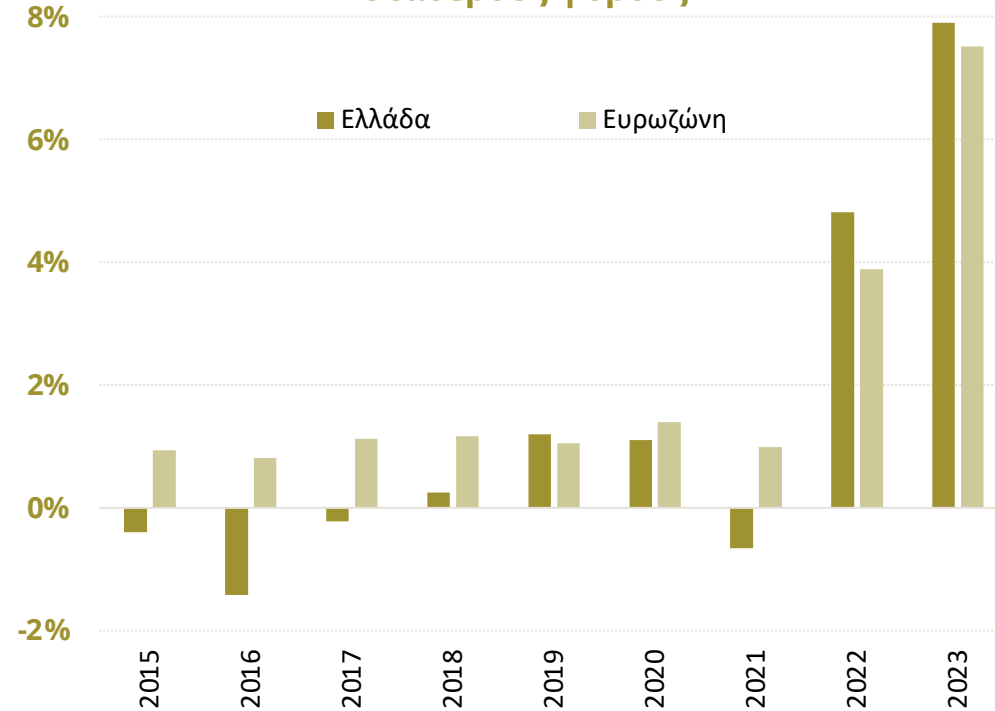
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, ε.δ, σταθερές τιμές, 2015. Επεξεργασία στοιχείων ΙΟΒΕ

Ο πληθωρισμός υποχωρεί το α' οκτάμηνο του 2023 στο 3,8%, από 9,9% πέρυσι...

Εναρμονισμένος Πληθωρισμός

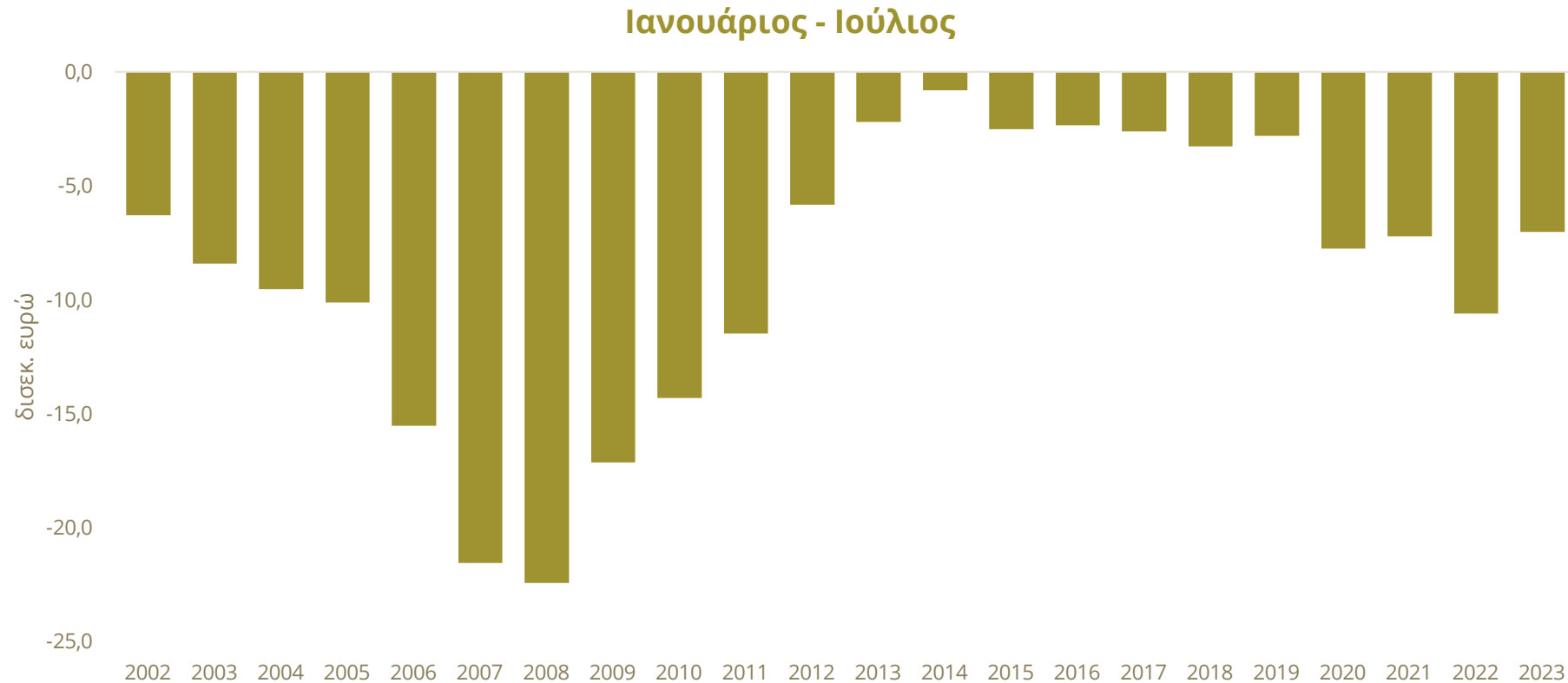
ΕνΔΤΚ χωρίς ενεργειακά προϊόντα με σταθερούς φόρους

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat

...με εξασθένιση των τιμών στα ενεργειακά αγαθά, ενώ παραμένει η υψηλή πίεση στα τρόφιμα.

Το έλλειμμα στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) παρουσιάζει μικρή βελτίωση στο πρώτο 7-μηνο του 2023...

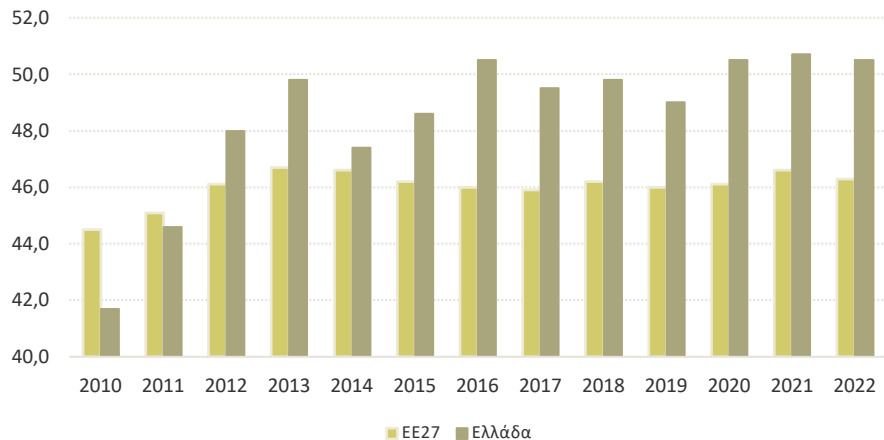

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

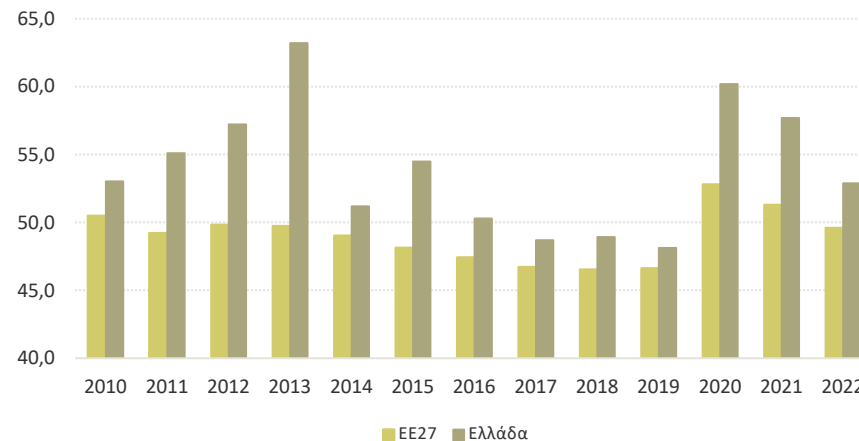
...κοντά στο επίπεδο των ετών 2020 και 2021, παραμένοντας ωστόσο υψηλό.

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, αυξήθηκε η συμμετοχή του δημοσίου τομέα στην οικονομία

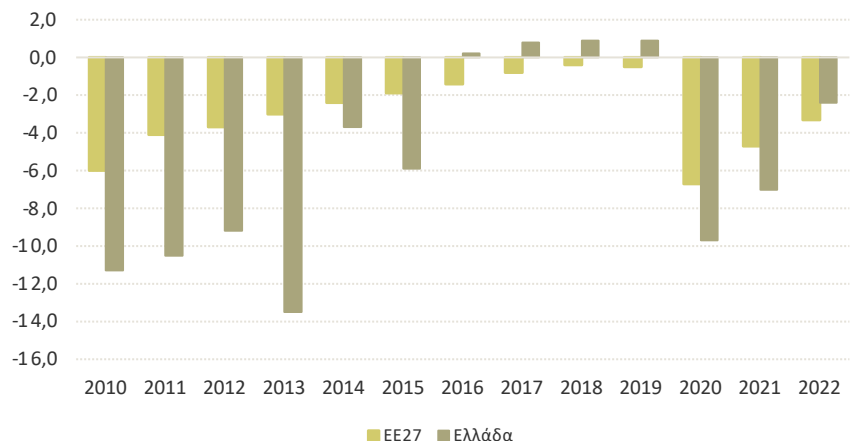
Έσοδα Γενικής Κυβέρνησης
(σε % του ΑΕΠ)

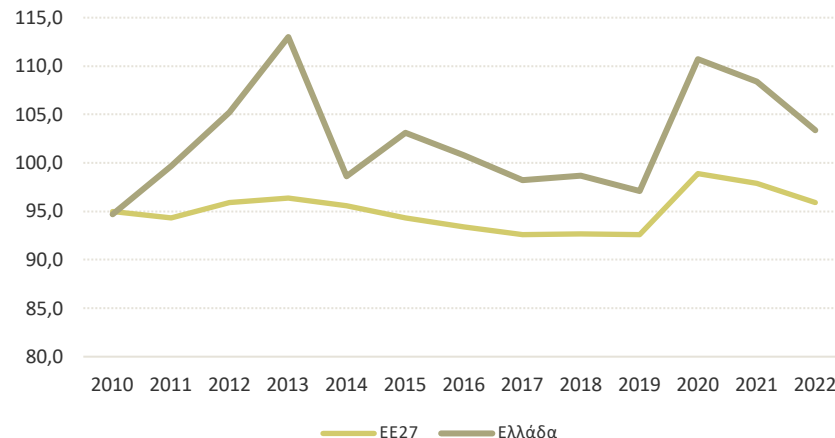
Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης
(σε % του ΑΕΠ)

Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης
(σε % του ΑΕΠ)

Συμμετοχή του δημοσίου τομέα (άθροισμα δαπανών και εσόδων της γενικής κυβέρνησης, σε % του ΑΕΠ)

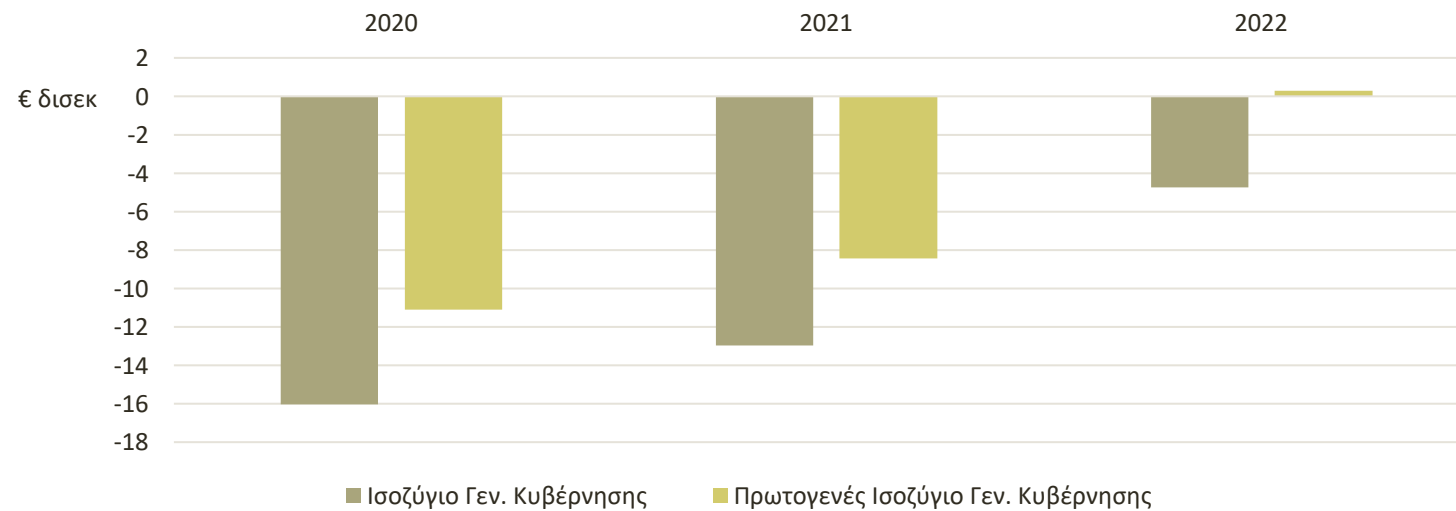

Δημοσιονομική επίδοση το 2022 καλύτερη από τον στόχο, πίεση για υψηλότερο πρωτογενές πλεόνασμα το 2023 και 2024

Δημοσιονομικό ισοζύγιο και χρέος (% ΑΕΠ)

	2021	2022	2023 (στόχος)	2024 (στόχος)
Ισοζύγιο	-7,0%	-2,3%	-2,1%	-1,0%
Πρωτογενές ισοζύγιο	-4,7%	+0,1%	+1,1%	+2,1%
Χρέος	194,8%	172,6%	159,3%	152,2%

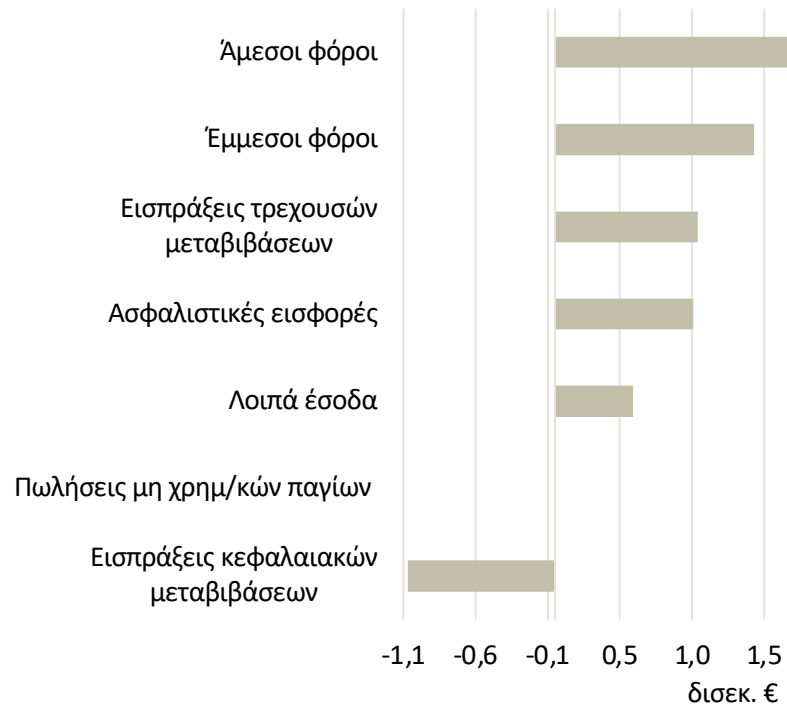
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης

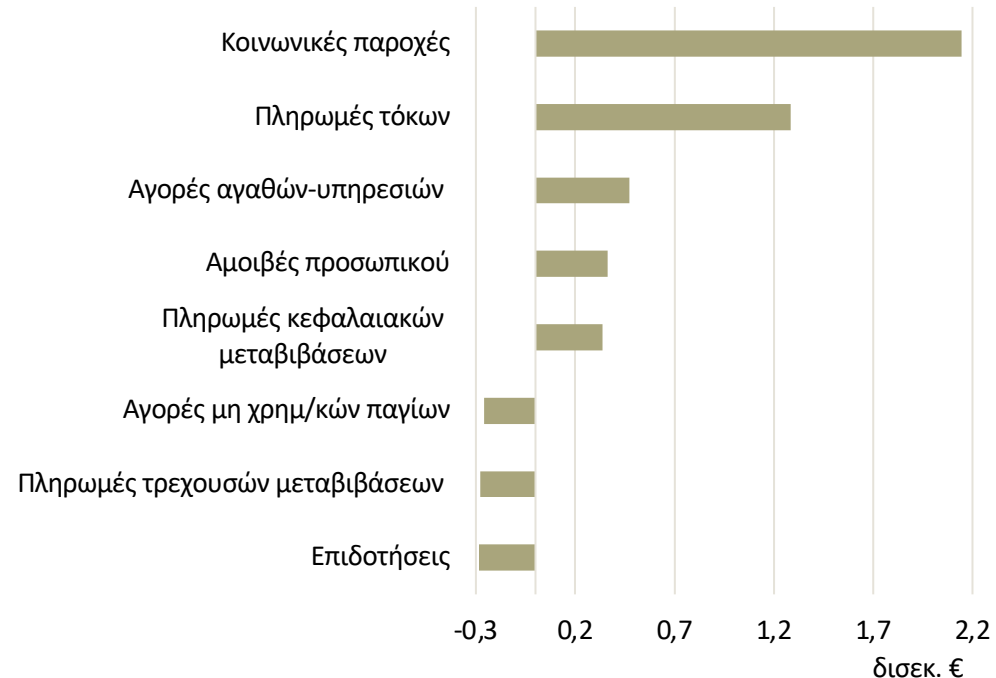
Εκτέλεση Προϋπολογισμού στο πρώτο 7-μηνο του 2023: Βελτίωση λόγω μεγαλύτερης αύξησης των εσόδων σε σχέση με τις δαπάνες

Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού (σε ταμειακή βάση) Κατηγορίες δημοσίων εσόδων – δαπανών

Μεταβολές εσόδων (Ιαν.-Ιουλ. '23-'22)

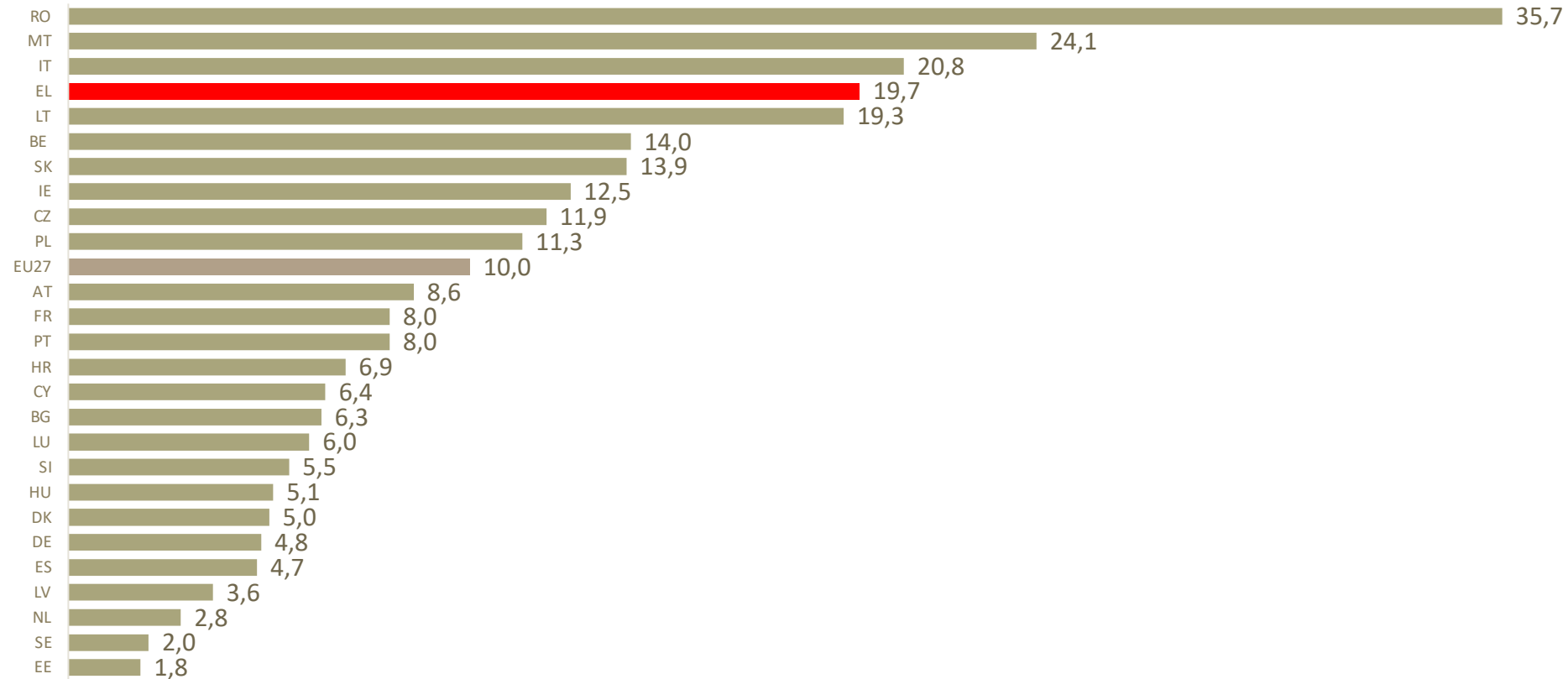

Μεταβολές δαπανών (Ιαν.-Ιουλ. '23-'22)

Η Ελλάδα συνεχίζει να εμφανίζει το τέταρτο υψηλότερο «κενό» εσόδων ΦΠΑ στην Ευρώπη...

Κενό εσόδων από ΦΠΑ (%), 2020

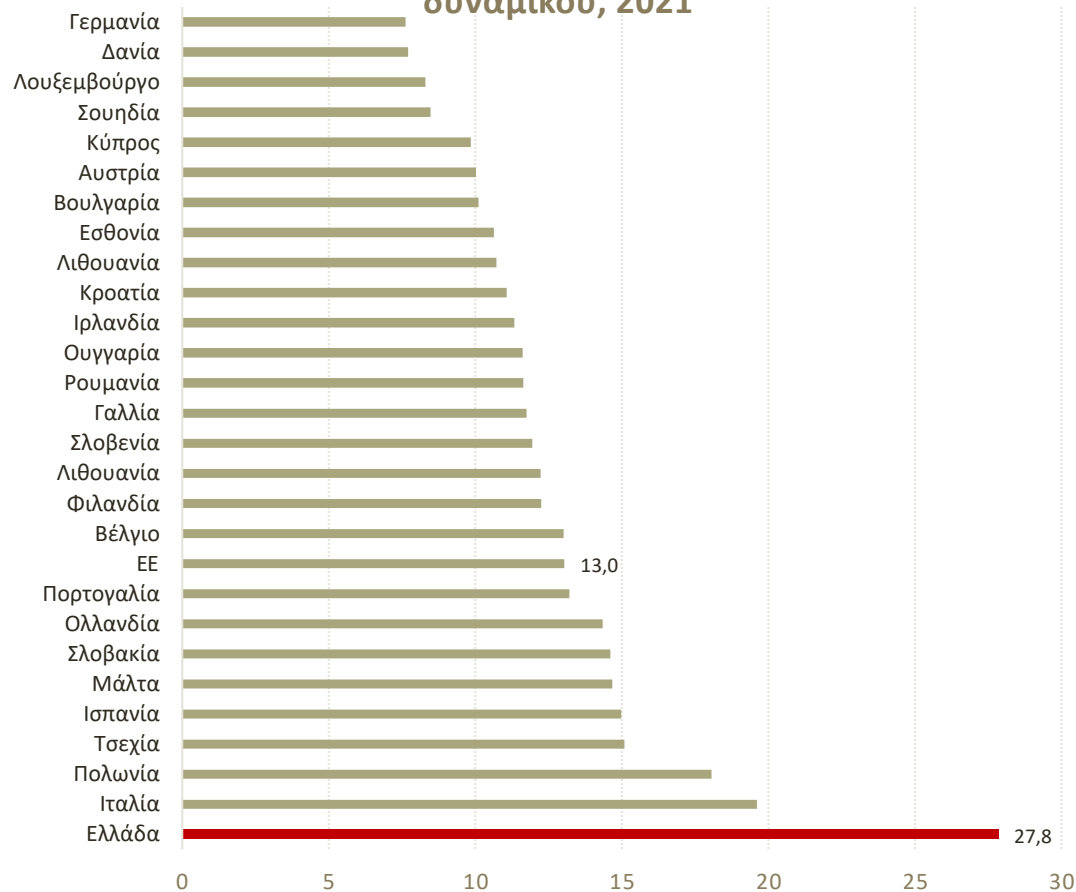

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εκτίμηση του «κενού» ΦΠΑ, Επεξεργασία στοιχείων: ΙΟΒΕ

... παρά την συστηματική βελτίωση που έχει καταγραφεί τα τελευταία χρόνια.

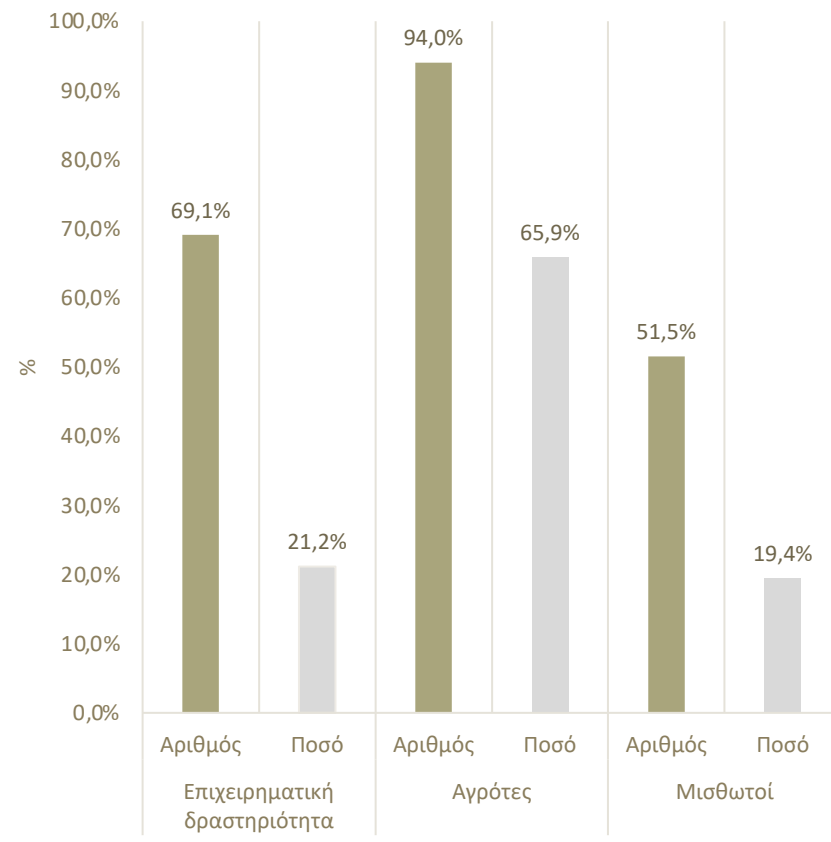
Η Ελλάδα εμφανίζει με διαφορά το υψηλότερο ποσοστό αυτοαπασχόλησης στην Ευρώπη...

Σύνολο αυτοαπασχολούμενων, ως % του εργατικού δυναμικού, 2021

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων IOBE

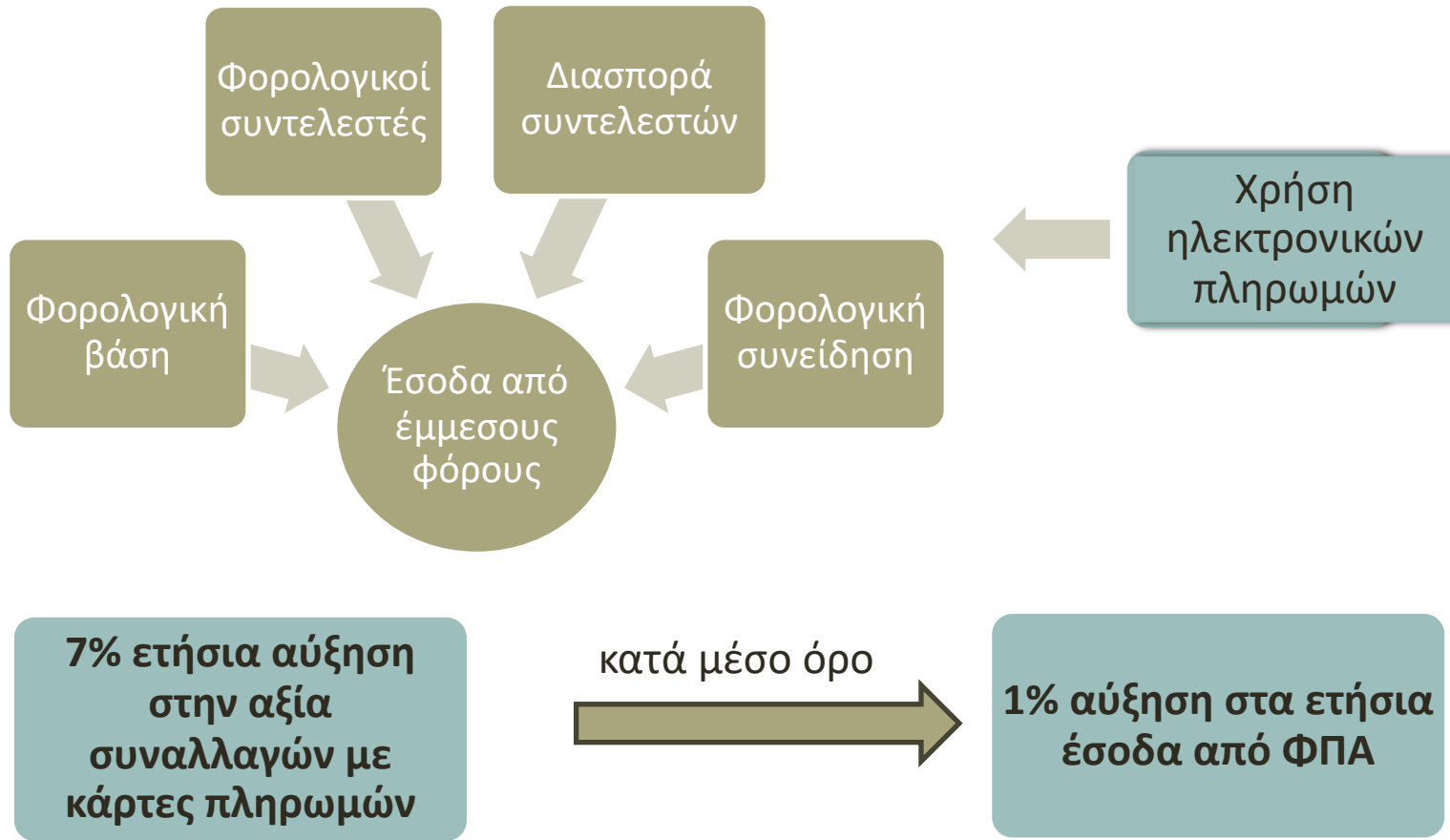
Δηλωθέντα εισοδήματα κάτω από €10 χιλ. ανά κατηγορία φυσικών προσώπων, 2020

Πηγή: ΑΑΔΕ, Επεξεργασία στοιχείων IOBE

... με περίπου 2 στους 3 αυτοαπασχολούμενους και 9 στους 10 αγρότες να δηλώνουν ετήσια εισοδήματα έως 10 χιλ., το οποίο αναδεικνύει την ανάγκη για αλλαγές στο φορολογικό πλαίσιο με κατεύθυνση τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης

Η εξάπλωση των ηλεκτρονικών πληρωμών εκτιμάται ότι συμβάλλει στην αύξηση των φορολογικών εσόδων μέσω μείωσης της φοροδιαφυγής

Κάθε €10 νέων συναλλαγών με κάρτες συνδέεται κατά μ.ό. με €0,67 προηγουμένως αδήλωτων εσόδων από ΦΠΑ.

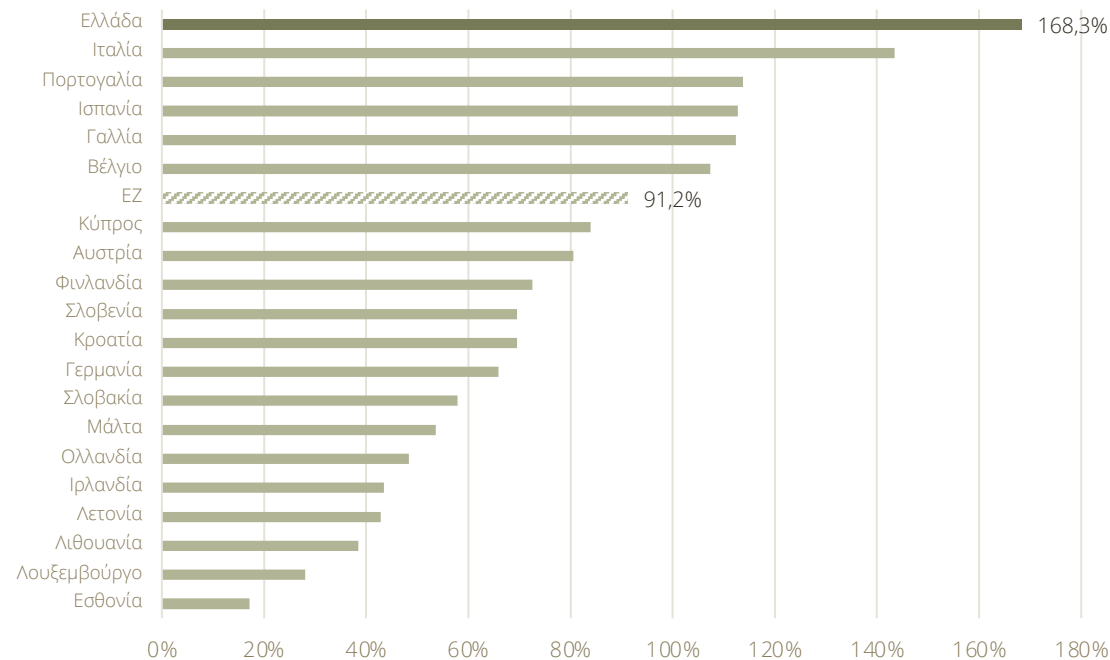
Η συνολική επίδραση στα φορολογικά έσοδα είναι μεγαλύτερη, εάν ληφθεί υπόψη η επίδραση στον φόρο εισοδήματος λόγω της διεύρυνσης της φορολογικής βάσης.

Η Ελλάδα καταγράφει με διαφορά το υψηλότερο χρέος προς ΑΕΠ στην Ευρώπη, με πτωτική ωστόσο τάση...

Εξέλιξη του χρέους της ελληνικής γενικής κυβέρνησης

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Χρέος (δισ. €)	317,5	334,7	331,1	341,6	353,8	356,6
% ΑΕΠ	179,5	186,4	180,6	207,0	195,0	172,6

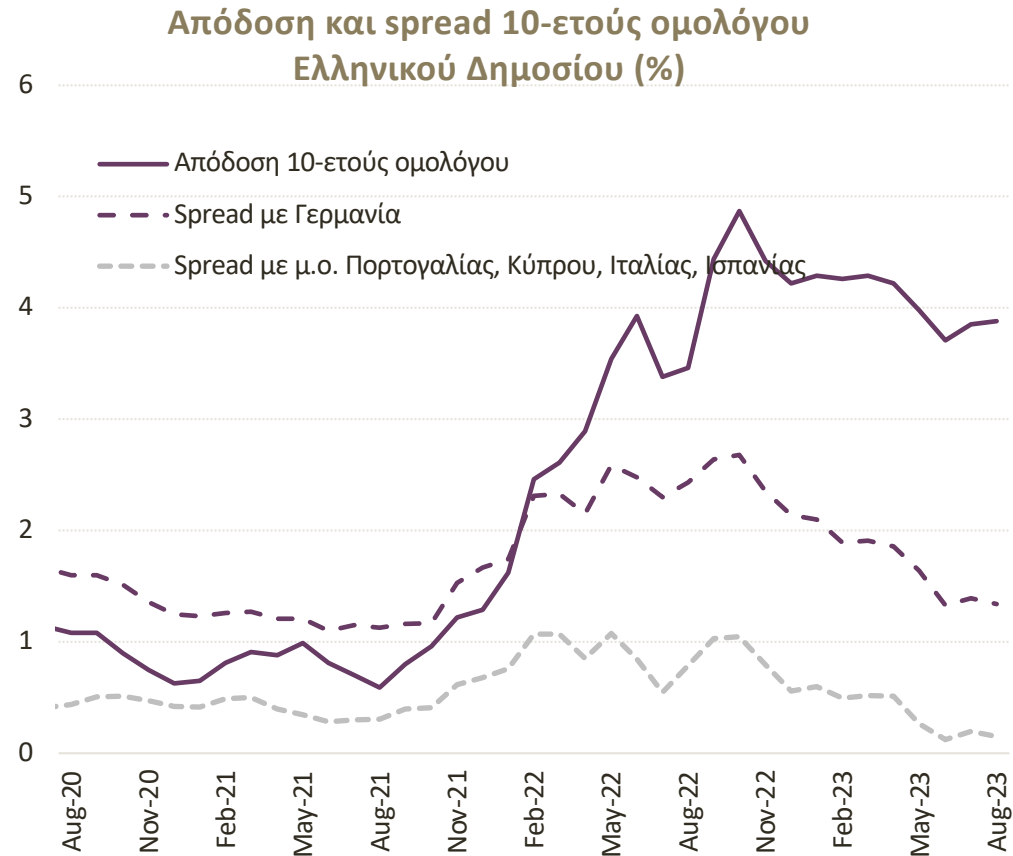
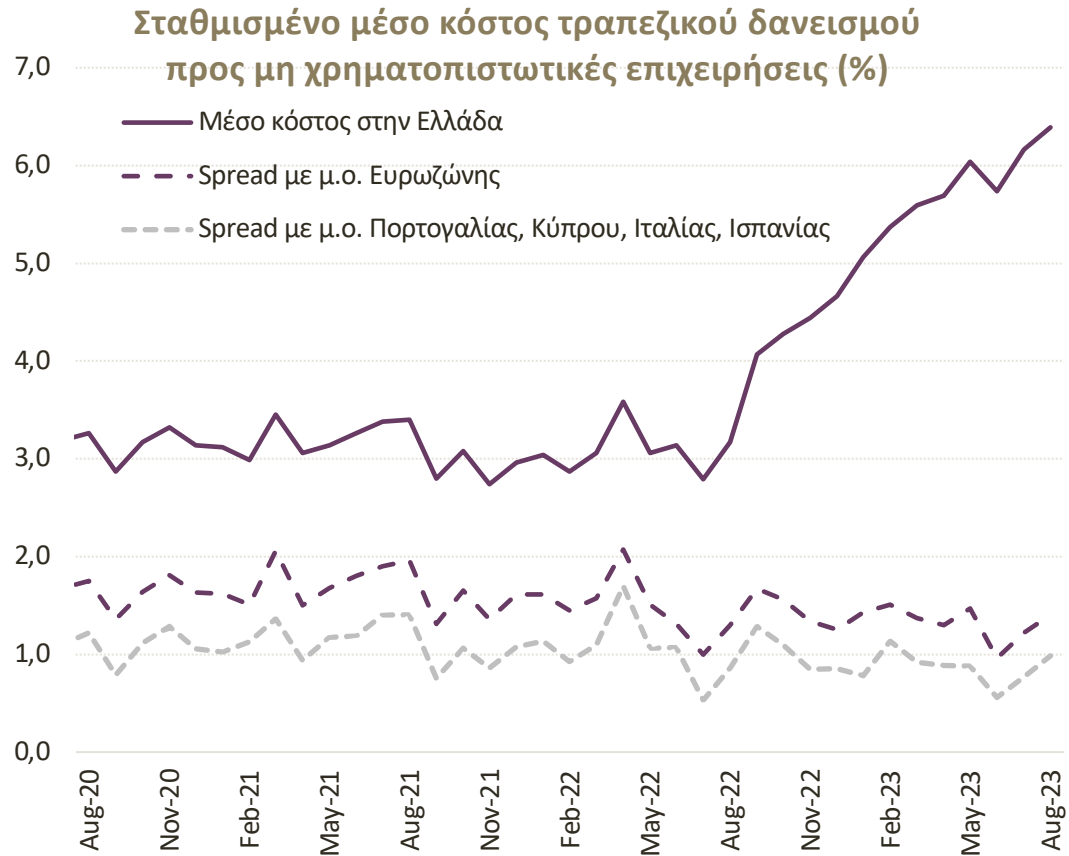
Το χρέος της γενικής κυβέρνησης, ως % του ΑΕΠ, 1ο τρίμηνο 2023

Πηγή: Eurostat και ΟΔΔΧ

...καθώς και ευνοϊκά ποιοτικά χαρακτηριστικά, όπως σταθερό και χαμηλό επιτόκιο, μακρά μέση διάρκεια.

Το κόστος νέου δανεισμού του ιδιωτικού τομέα έχει αυξηθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια του 2023...

Πηγή: ΕΚΤ

...ενώ για το δημόσιο τομέα μειώνεται σταδιακά η απόκλιση (spread) με τα άλλα κράτη-μέλη της ΕΖ.

Αξιολόγηση

- **Θετική πορεία της οικονομίας, αλλά με ισχυρές προκλήσεις.**
- **Επιδράσεις στα φορολογικά έσοδα από τον υψηλό πληθωρισμό.**
- **Συσχέτιση με ασφαλιστικό σύστημα.**
- **Αναμενόμενες τάσεις στην πλευρά των δαπανών.**
- **Προτεραιότητες φορολογικής πολιτικής ώστε να υποστηριχθεί ισχυρή ανάπτυξη της οικονομίας.**